

Jagir Singh v. Gram Panchayat, Village Raipur Kalian and others (M. M. Punchhi, J.)

ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜੇਕਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ . ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 35-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਥਿਤ ਗੈਰ-ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ . ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 35-ਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਹੁੰਚ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚੇ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਦੇਸ਼, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 35-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਿਤ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੁਪਏ 200. ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ, 10 ਅਗਸਤ, 1982 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।

ਐਨ ਕੇ. ਐਸ

ਐਮ. ਐਮ. ਪੰਡੀ ਜੇ.

ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ। ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਕਲਾਂ ਅਤੇ
ਹੋਰ,- ਜਵਾਬਦੇਹ।

1980 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 674।

22 ਜੁਲਾਈ 1982

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ (1974 ਦਾ II)—ਸੈਕਸ਼ਨ 345 —ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (1953 ਦਾ IV)—
ਸੈਕਸ਼ਨ 19—ਗ੍ਰਾਮ

ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ—ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ — ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ^-ਦੋਸ਼ੀ—ਕੀ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਗਨਾਈਜ਼ੇਸ' ਸ਼ਬਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਫਿਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਚਾਇਤ ਫਿਰ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਗਿਆ ਦੀ ਹੱਦ

ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 345, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 480 ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 345 ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਬਦਲ ਲੱਭਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਭਾਗ. ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 480 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 345 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਜੱਜ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 480 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਾਂ ਕਾਰਕ, ਸ਼ਾਇਦ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਦਿਨ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਪਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5)

397/401 ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਨ. ਮੱਦਗਿਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ, ਖਰੜ, ਮਿਤੀ 29 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲਾਲ।

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. (ਮੌਖਿਕ)

1. ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਹਸਰੀਬੀਨ! ਇਸ 'ਚ ਸੋਧ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1983)1

ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 345, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1979 ਨੂੰ, ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਕਲਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਖਰੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504/323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਰੁੱਧ ਗੰਦੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ। ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 79(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 1979 ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਗੰਦੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੇਰਹਿਮ ਵਤੀਰੇ 'ਤੇ ਪਛਤਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਫਿਰ, 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1979 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ। 50. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ, ਖਰੜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ 29 ਜਨਵਰੀ,

Jagir Singh v. Gram Panchayat, Village Raipur Kalian and others (M. M. Punchhi, J.)

1980 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੁਣ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਜੱਜਮੈਂਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"79. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਮਾਨ -(1) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 345 ਅਤੇ 346 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੇ: -

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨਾ ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।" ਹੁਣ ਇਹ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 345 ਅਤੇ 346 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ: -

"345. ਨਿਰਾਦਰ ਦੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। -(a) ਜਦੋਂ .....ਤਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 228 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦਾ ਵਾਜ਼ਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ।"

346. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 345 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜਿੱਠਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।—(1) ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 345 ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿ ਧਾਰਾ 345 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3. ਧਾਰਾ 345, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਡਯੂਰ ਕੋਡ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮਿਤੀ ਲਈ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1979 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1979 ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਧਾਰਾ 345, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਤਰੀਕਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 346, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

4. ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਰਥਾਤ 15 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੈਠਕ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੋਹੜੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ।

ਅਪ੍ਰੈਲ, 1979, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪੁਨਰ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। "ਜਾਣਨ" ਸ਼ਬਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਤੁਰੰਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਚਾਇਤ ਫਿਰ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਗਿਆ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 345, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5. ਸਿੱਖਿਅਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਹੈ *ਸ਼ੰਕਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਜੀ ਗੋਵਿੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, (1)*, ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 480 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਬਿਊਮੋਟ ਸੀ.ਜੇ. ਧਾਰਾ 480, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1898 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੋਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। *ਸਹਸਰਾਂਸ਼ੁ ਕਾਂਤੀ ਅਚਾਰੀਆ ਬਨਾਮ ਦ ਸਟੇਟ (2)* ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 480, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1898 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਰਥਾਤ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ। ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਦਾ ਹੈ, ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 480 ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਸੀਐਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 345 ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਬਦਲ ਲੱਭਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 480 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਪੁਰਾਣਾ ਕੋਡ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

(1) ਏਆਈਆਰ (29) 1942 ਬੰਬਈ 206.

(2) ਏਆਈਆਰ 1968 ਕਲਕੱਤਾ 249

ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਮੌਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 345 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਜੱਜ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 480 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਾਂ ਕਾਰਕ, ਸ਼ਾਇਦ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਦਿਨ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 345 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਸਾਰੇ

Jagir Singh v. Gram Panchayat, Village Raipur Kalian and others (M. M. Punchhi, J.)

ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 480।

6. . ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਬਦਲਾਅ ਦੇ "ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ" ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ: -

“ਧਾਰਾ 345 (ਮੂਲ ਧਾਰਾ 353)।—ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ-ਜੋਸ਼ੀਆਰ”

ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਲਾਮਤੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਾਇਰਾ, ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ, ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ। ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਮਾਣਹਾਨੀ ਖੁਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦੇ ਵਧਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹੋ। ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਫਿਰ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਆਤਮਘਾਤੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 480 ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਅੰਤਰ-ਪ੍ਰੇਖਿਆ, ਫੀਲਡ ਨੂੰ ਫੜਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਰਾਦਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦਿਨ. ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ।

7. ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਕੇਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1979 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 376।

26 ਜੁਲਾਈ 1982

1976 ਦੇ ਐਕਟ XXXIV ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1954 ਦਾ XXXVII) — ਧਾਰਾ 2(i)(m) ਅਤੇ 2 (xii-a), 7 ਅਤੇ 16 [(1)(a)(i)]— ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਨਿਯਮ, 1955— ਨਿਯਮ 22 ਅਤੇ ਅੰਤਿਕਾ ਬੀ. ਆਰਟਾ. ਏ. 18.06— ਕਲਾ. A. 18.06 ਭੋਜਨ ਦੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਚੂਹੇ ਦੇ ਮਲ ਦੇ ਪੰਜ ਟੁਕੜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ - ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਭੋਜਨ ਦੇ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਨਮੂਨੇ (ਸਬਤ ਮਾਸ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋ. ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜੈਵਿਕ ਪਦਾਰਥ ਪਾਇਆ ਗਿਆ - ਇੱਕ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭੋਜਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਮੱਗਰੀ—ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ—ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਭਟਕਣਾ ਭਾਵੇਂ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਪਰੇ—ਧਾਰਾ (10) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ —ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਝੂਠ ਹੈ— ਜਨਤਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜੈਵਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ - ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ...

ਆਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਨਿਯਮਾਂ, 1955 ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ-'ਬੀ' ਦਾ ਏ. 18.06, ਖੁਦ, ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੂਹੇ ਦਾ ਮਲ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 5 ਟੁਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਟੈਂਡਰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਫਰੇਮਰਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਮੂਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 22 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖੁਦ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਆਈਟਮ 19, ਦਾਲਾਂ, ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਏ. 18.06 ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ